

نهضت جنگل

کتابداری، آرشیو و نسخه پژوهی :: گنجینه اسناد :: پاییز 1380 - شماره 43
از 14 تا 19

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/92329>

دانلود شده توسط : سارا سلطانی

تاریخ دانلود : 15/08/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

تازمان بهبود روابط آن دولت با دولت مرکزی ایران، ادامه یافت.

وقوع انقلاب در شوروی و سقوط تزارها، موجب شد تا ابتدا نیروهای روسی، از صحنه عمل گیلان حذف شوند و پس از روی کار آمدن بلشویکها، به ظاهر، جنگلیها، از حمایت مادی و معنوی دولت شوروی بهره مند گردند. ولی در این مرحله، انگلستان، رقیب دیرینه و سنتی روسیه تزاری در ایران، تصمیم گرفت تا برای کمک و سانی به ضد انقلابیون روسی از یک سو و به منظور سرکوب جنبش، با هدف تأمین منافع خود و بلعیدن یکپارچه ایران از سوی دیگر، در مقابل نهضت جنگل فرار گیرد و به همین منظور، نیروهای خود را به گیلان اعزام داشت.

حاکم وقت گیلان، در گزارش ماهانه خود، ذیل عنوان وضعیت نظامی انگلیسها، چنین نوشته است: «قوای نظامی انگلیسها، که مرکزش در انزلی است با همان نظم و دیسیپلین و با یک خوش رفتاری و بی طرفی قابل تحسین، متمرکز و رؤسای آنها و صاحب منصبان، در هر موقع، مساعدت و معاضدت ... را با مأمورین دولت ایران نموده، عده قشون هندی عوض شده و به جای آنها، نغرات جدیدی گذاشته. در رشت، ساخلو معمولی، کماکان باقی است» (۴)...

در این دوران، بر خوردهای چندی میان نیروهای جنگل و نیروهای دولتی رخ داد و به شهادت همین گزارش، وضعیت، به اندازه ای حساس شده بود که نیروهای دولتی، دیگر قادر به مقابله با آنها نبودند؛ «مسأله، به اندازه ای مهم و مبهم بود که آقای سردار معظم (۵) در آخرین روزهای حرکت خود، با رئیس قشون (۶) هم عقیده بودند که اطفای نایره جنگل، از عهده قوای دولت ایران خارج و گویا بر وزه ای (در نظر داشتند که قلع و قمع آنها را به قشون و قوای

دولت انگلیس حوالت نماید» (۷)

مرحله سوم، از زمانی آغاز شد که روابط شوروی با دولت انگلیسی، در جریان مذاکرات لندن (۱۹۲۳) بهبود یافت. در این دوران، بسیج نیروهای انگلیسی و عوامل داخلی شان، که با کودتای ۱۲۹۹، بر سر کار آمده بودند، برای سرکوب جنگلیها از یک سو، و تحریکات داخلی درون نهضت، که به تفرق نیروها و درگیریهای داخلی انجامید، از سوی دیگر، موجب آن شد تا سقوط نهضت، به شکلی آسان عملی گردد.

در تاریخ ۱۳ آذر ۱۳۰۰، میرزا، در حالی که تمامی اهراس بر اثر درگیری با نیروهای رضاخان از بین رفته یا متفرق شده بودند، تنها و غریب، در کنار گائوک آلمانی، در کوهستانهای پراز برف، بیخ زد و مردانه جان سپرد. سر میرزا از تن جدا کرده، به تهران ارسال کردند. البته قبل از آن هم، در رشت، سراز تن جدا شده و رهبر نهضت را، برای عبرت دیگران و آیندگان، در ملاء عام به نمایش گذاشتند.!!

با شهادت میرزا، نهضت جنگل نیز سرکوب شد؛ یاران صمیمی میرزا نیز، توسط نیروهای دولتی، دستگیر و اعدام یا تبعید شدند.

پی نوشتها:

- ۱- از نقل از فصلنامه تحقیقات تاریخی گنجینه اسناد، شماره ۱، تابستان ۱۳۷۱، ص ۷۶
- ۲- نهضت جنگل، اثر ابراهیم فخرازی، صفحه ۷۶
- ۳- نمودارهای، وزیر دربار بعد.
- ۴- سند شماره ۷
- ۵- رضاخان.
- ۶- سند شماره ۶

سند شماره ۱

اداره جلیله کارگزاری مهام خارجه جنگل

مقام متبوع وزارت جلیله داخله دامت شوکته

با کمال افتخار، راپورت جامع یکماهه برج عقرب حوزه ایالت گیلان را، حضور مبارک تقدیم می نماید. نظر به اینکه کلیه دوائر حکومتی در تمام ایالات و ولایات مسالمت آبران، به همان اصول قدیم باقی بوده و هنوز اصلاحات جدیایی را برای حکومتهای حالیه، قائل نشده اند، به همین ملاحظه، در ایالت گیلان هم، تازوی که فدوی موفتاً شروع به کار نمود، به هیچوجه وسایل کار کردن فراهم نبوده و مهمترین وظایف ایالت گیلان، عبارت بوده است از پیدا کردن منابعی که بتوانند از آن، استفاده های خصوصی بنمایند.

به همین لحاظ است که تصور و بعضی نوافس این راپورت، برای اولین مرتبه، که تقدیم حضور مبارک می گردد، قابل محضو خواهد بود. راپورتی که تقدیم می شود، دارای شش قسمت است، راجع به وضعیات نظامی، راجع به وضعیات سیاسی، راجع به وضعیات داخلی، راجع به وضعیات اداری، راجع به اوضاع تجارتهی لوا راجع به وضعیات صنایع.

قسمت اول وضعیات نظامی

در اول برج عقرب، مطابق اطلاعات رسمی، که از طرف اداره قشونی و اطلاعات خصوصیه به دست آمده بود، قوای جنگلیها، در آخرین محاربه ماسوله، که جنگلیها، مجبور به نخلیه آن شدند، عبارت بود از چهارصد و پنجاه و سه نفرات مسلح و سه قبضه تفنگ پنجاه تیر که قائم مقام توپ مسلسل است و دو یست، نفرات خاص غیر مسلح که برای رساندن آذوقه و تشکیل دایره جاسوسی و اطلاعات، موظف و مستخدم اردوی میرزا کرچک خان بودند. گذشته از این، اوضاع به اندازه ای وخیم بود که هر آن، به قوی کوچک خان افزوده شده و از اهالی شهر و فرقه، دایماً قسمتهایی که از فشار و تعدیات مامورین دولتی به تنگ آمده بودند و همچنین، کسانی که از عدالت خواهی اولیای دولت، مأیوس و نومید بودند، در صورت امکان، به قوای دشمن ملحق می شدند و یا اینکه با احساسات و افکار خود، در پیشرفت مقاصد آنها می کوشیدند.

مسئله، به اندازه ای مهم و مهم بود که آقای سردار معظم، در آخرین روزهای حرکت خود، باریس قشون هم عقبه بودند که اطلاق نایره جنگل، از عهده قوای دولت ایران، خارج ... و گویای پروژه های ادرا نظر داشتند که قلع و فمع آنها را به قشون و قوای دولت انگلیس، حواله نمایند. تا روز اول برج عقرب، همیشه حملات از طرف جنگلیها بوده و قوای دولتی، همیشه در مقام مدافعه بوده اند. قسمتی از قشون مرعوب و قسمت دیگر، از بی نظمی و عدم دیسپلین استفاده ها نموده و باین رویه، به شکست قوای دولتی معاضدت می نمودند. در شهر رشت و اطراف، صدی نود و پنج از افکار عامه، طرفدار جنگلیها شده و کم کم متنفذین و ملائکین محترم، که عدم موفقیت اردوی دولتی را یقین می نمودند، محرمانه، در صدد پیدا کردن روابط یا جنگلیها بوده و باین ترتیب، می خواستند آینه خود را تا مین و املاک خود را در تیغ جمیلت وارد آورند. در این جهت، اقدامات سریعی که از طرف اداره حکومتی، در تسکین افکار عامه و تحذیر و تهدید افکار مضره مخالف و همچنین، ایجاد یک مرکز جنگلیها، در میان مردم و در کسب اطمینان رعایای بدبخت به عمل آمد، فوراً اوضاع تغییر نمود، کم کم تمام افکار پزیشان و ناامید، با اوضاع دایره ای که پیش آمده، گشوده و در جهت تسکین افکار مردم، اقدامات لازم می باشد.

در این جهت، اقدامات سریعی که در جهت مضمیقه مامورین دولتی، واقع شده بودند، از جنگلیها تسکین یافته و کم کم قوای دولتی، در جهت تسکین افکار عامه، اقدامات لازم می نمودند. در این جهت، اقدامات سریعی که در جهت تسکین افکار مضره مخالف و همچنین، ایجاد یک مرکز جنگلیها، در میان مردم و در کسب اطمینان رعایای بدبخت به عمل آمد، فوراً اوضاع تغییر نمود، کم کم تمام افکار پزیشان و ناامید، با اوضاع دایره ای که پیش آمده، گشوده و در جهت تسکین افکار مردم، اقدامات لازم می باشد.

۲۵۳ که بالغ بر ۲۵۳ کی، ذیلاً شرح داده

وزارت داخله
حکومت گیلان و مازندران
شماره ۹۰۲۳

تاریخ ۱۳۳۸

تأمین ارزاق و بهداشت

بموجب این قرارداد، دولت محترم متعهد گردید که در تمام مدت قرارداد، کلیه اقلام مورد نیاز را در اختیار دولت قرار دهد و در صورت لزوم، کلیه اقلام را در اختیار دولت قرار دهد و در صورت لزوم، کلیه اقلام را در اختیار دولت قرار دهد.

این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۱: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۲: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۳: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۴: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۵: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۶: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۷: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۸: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۹: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۱۰: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

قوت اول و صیقل نظامی

در این قرارداد، دولت متعهد گردید که در تمام مدت قرارداد، کلیه اقلام مورد نیاز را در اختیار دولت قرار دهد و در صورت لزوم، کلیه اقلام را در اختیار دولت قرار دهد و در صورت لزوم، کلیه اقلام را در اختیار دولت قرار دهد.

این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۱: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۲: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۳: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۴: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۵: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۶: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۷: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۸: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۹: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ماده ۱۰: این قرارداد در ۱۰ ماده تنظیم شده است.

ردیف	شرح اقلام	مقدار	واحد	قیمت واحد	مجموع قیمت
۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰

وزارت داخله
حکومت گیلان و خوارزم

تاریخ: ...
شماره: ...

دستورالعمل ...
برای ...
در ...
و ...

وضعیات نظامی

در ...
و ...
و ...
و ...
و ...

